

Буравська Надія

студентка 4 курсу

Брюхачова Інна, к.с.-г.н.,

Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів та природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

РОЗВЕДЕННЯ ТВАРИН ЯК ГАЛУЗЬ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Розведення сільськогосподарських тварин базується на розробці теорій і практики племінної справи, що до поліпшення якостей тварин та методів їх розведення. На основі вивчення загальних методів розведення можна деталізувати використання кожного розділу для вивчення і удосконалення кожної популяції. У зоотехнії розрізняють генеалогічні та заводські лінії. Генеало-гічна лінія охоплює все потомство кількох поколінь родоначальника лінії незалежно від його якості. До заводської лінії належать високопродуктивні племінні тварини з притаманними їм найкращими продуктивними якостями та іншими особливостями видатного родоначальника, кличкою якого вона й називається. Створення ліній і родин потребує глибокої, цілеспрямованої племінної роботи з метою перетворення переваг окремих тварин у групі.

Розведення сільськогосподарських тварин є базовою наукою для подальшого вивчення основних положень селекції домашніх тварин та ведення племінної справи з ними. Тому це вчення виступає складовою частиною теоретичної основи тваринництва – науки про виробництво продукції тваринництва шляхом розведення, вирощування і раціонального використання сільськогосподарських тварин, які виступають основним засобом виробництва продукції певної галузі тваринництва. Розведення тварин є складовою частиною загальної зоотехнії. Учення про конституцію, екстер'єр сільськогосподарських тварин. Оцінювання племінних якостей тварин за комплексом ознак: продуктивністю, екстер'єром і конституцією, походженням, якістю нащадків. Поняття про бонітування тварин. Значення анатомії та фізіології як наук про будову організму, тканин, органів і систем органів. Система органів відтворення, процес запліднення, закономірності розвитку тварин і фактори, що впливають на їх ріст і розвиток. Спадковість і мінливість. Добір і підбір.

Методи розведення: чистопородне, схрещування, гібридизація. Поняття про гетерозис. Створення інбредних ліній і між лінійних гібридів. Основні методи і напрями створення порід і порідних груп сільськогосподарських тварин в Україні. Біометрична обробка даних племінного обліку в селекційно-племінній роботі зі стадом. Принцип розведення базується на теоріях покращення і перетворення статі, популяцій, що до здатності їх продукувати високу продуктивність, як бути конкретно спроможним. Загальна зоотехнія займається проблемами тваринництва, розробляє принципи розведення і генетики, годівлі і кормо виробництва, утримання різних видів і порід сільськогосподарських тварин, технічного забезпечення процесів виробництва, гігієни і раціонального

проектування споруд та іншими питаннями. Зоотехнія для загальних дисциплін технології виробництва продукції тваринництва, придумане наукове обґрунтування методів вирощування і покращення тварин. Саме розведення сільськогосподарських тварин відноситься до головної частини зоотехнії.

Учення про конституцію, екстер'єр сільськогосподарських тварин. Оцінювання племінних якостей тварин за комплекс ознак: продуктивністю, екстер'єром і конституцією, походженням, якістю нащадків. Поняття про бонітування тварин. Значення анатомії та фізіології як наук про будову організму, тканин, органів і систем органів. Вивчаючи розведення ми не тільки можемо зберегти популяцію а й розробити більш універсальне стадо сільськогосподарських тварин. На даний час в Україні зменшується поголів'я тварин так як в час війни фермери турбуються про не стабільну ситуацію в країні, тому це зменшує статистик поголів'я.

Список використаних джерел

1. Войтенко С. Л. Генетика С. Л. Войтенко К. В. Копилов К. В. Копилова. Розведення сільськогосподарських тварин. Видавничий відділ ПДАА. 2014. 227с.
2. Войтенко С.Л. Петренко М.О. Вишневський Л.В. Збірник нормативно-правових актів Правове регулювання селекційно племінної роботи галузі тваринництва України. Полтава ФОП Гаража М.Ф. 2016.196с.
3. Ладика В. І. Хмельничий Л. М Салогуб А. М. Івченко В. М. Гребеник Г. М. Програма розвитку скотарства Сумського регіону на 2011.2020 роки За заг. ред. А. М. Салогуба. Суми 2011. – 115 с.
4. Хмельничий Л. М. Бажаний тип як критерій добору корів молочної худоби за екстер'єром. Вісник Сумського НАУ. Наук. журнал. Серія Тваринництво. Суми. 2010. 149с.

Василець Максим

аспірант економічного факультету

Національний університет «Чернігівська політехніка»

ПРОБЛЕМИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Енергоємність ВВП України залишається однією з найвищих у світі та у 2-3 рази перевищує аналогічний показник розвинених країн. За різними оцінками вона становить 0,15-0,30 т н.е./тис. дол. США, тоді як у країнах ЄС - 0,1-0,15. Тобто для виробництва одиниці ВВП Україна витрачає у кілька разів більше паливно-енергетичних ресурсів (ПЕР). Це пояснюється застарілою технологічною базою та неефективною структурою економіки, де домінують енергоємні та сировинно-орієнтовані галузі. Динаміка енергоємності ВВП демонструє тенденцію до зниження, з 0,29 т н.е./тис. дол. США у 2000 році до 0,17 у 2018. Проте темпи скорочення уповільнилися. А за деякими показниками (зокрема, за електроємністю) спостерігається зростання після 2014 року через втрату контролю над частиною вугільних шахт на окупованих територіях. Загальне первинне постачання енергії в 2018 р. становило 117 млн т н.е. Його структура демонструє сильну залежність від імпорتنих вуглеводнів: природний